

ការផ្តល់យោបល់អំពីការព្យាបាលការថែរក្សានិងការស្តារនីតិសម្បទារដល់អ្នកដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនក្នុងបរិបទនៃការរាលដាលកូវីដ-១៩

ការចូលរួមចំណែកដល់សន្តិសុខសុខភាពរបស់ប្រទេសនិងសហគមន៍

ជំងឺកូវីដ 2019 Coronavirus 2019 (ឬ កូវីដ-១៩) គឺជាជំងឺផ្លូវដង្ហើមដែលបណ្តាលមកពីរោគសញ្ញាផ្លូវដង្ហើមធ្ងន់ធ្ងរ Coronavirus 2 (ឬ SARS-CoV-2) ។ ជំងឺនេះត្រូវបានកំណត់ដោយការឆ្លងមេរោគផ្លូវដង្ហើមដែលមានរោគសញ្ញារាប់ចាប់ពីជំងឺផ្តាសាយធម្មតា ដូចជាជំងឺផ្តាសាយរហូតដល់បញ្ហាសុខភាពធ្ងន់ធ្ងរ។ រោគសញ្ញានេះច្រើនតែមានគ្រុនក្តៅ ក្អកឈឺបំពង់ក និងដង្ហើមខ្លី ឬពិបាកដកដង្ហើម។ ជួនកាលក៏មានរួមបញ្ចូលការឈឺចាប់សាច់ដុំនិងអស់កម្លាំងផងដែរ។

នៅថ្ងៃទី ១១ ខែមីនាឆ្នាំ ២០២០ អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) បានប្រកាសថាការផ្ទុះឡើងនៃជំងឺកូវីដ-១៩នាពេលបច្ចុប្បន្នគឺជាជំងឺរាតត្បាតសកល¹។ ទោះបីជាកូវីដ-១៩ជាធម្មតាមានលក្ខណៈស្រាលហើយមនុស្សភាគច្រើនជាសះស្បើយយ៉ាងឆាប់រហ័សក៏ដោយក៏វាអាចធ្ងន់ធ្ងរសម្រាប់ក្រុមមនុស្សមួយចំនួនរួមទាំងមនុស្សចាស់និងមនុស្សដែលមានប្រព័ន្ធការពារខ្សោយឬអ្នកមានជម្ងឺប្រចាំកាយ។

ជំងឺរាតត្បាតនានានិងភាពបន្ទាន់ផ្នែកសុខភាពដូចជាការផ្ទុះឡើងនៃជម្ងឺកូវីដ-១៩នាពេលបច្ចុប្បន្នអាចធ្វើឱ្យមនុស្សជាច្រើនបាត់បង់ជីវិតនិងបង្កហានិភ័យបន្ថែមដល់សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនិងសន្តិសុខនិងស្ថេរភាពទាំងមូល។ ការធានាបាននូវការបន្តទទួលបានការថែទាំសុខភាពក្នុងកំឡុងពេលមានជំងឺរាតត្បាតមួយនេះរួមទាំងសេវាសម្រាប់អ្នកដែលប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងការព្យាបាលអ្នកដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនគឺចាំបាច់មិនត្រឹមតែដើម្បីការពារសុខភាពរបស់ប្រជាជនប៉ុណ្ណោះទេប៉ុន្តែក៏ចាំបាច់ដល់សន្តិសុខនិងស្ថេរភាពផងដែរ។

ជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ជាញឹកញាប់មានថែមមកជាមួយជម្ងឺផ្សេងទៀតជាច្រើនដែលមានលក្ខណៈទាក់ទងទៅនឹងសុខភាពរាងកាយជាជាងចិត្តដូចជាអេដស៍ ជំងឺរលាកថ្លើម

¹ <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>

ប្រភេទ B និង / ឬ C និងជំងឺរបេងស្លូតឬជំងឺសរសៃឈាមបេះដូង ជំងឺដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាល ជំងឺមហារីកនិងការងាររបួសនិងជំងឺដែលកើតមានក្នុងចំណោមជំងឺដទៃផ្សេងទៀត។ លើសពីនេះទៅទៀតគឺអ្នកដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ជាពិសេសអ្នកដែលប្រើគ្រឿងញៀនដោយចាក់ដែលអាចមានប្រព័ន្ធភាពសុំចុះខ្សោយ។ ជាចុងក្រោយការមាក់ងាយនិងការរើសអើងដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនច្រើនតែបណ្តាលឱ្យអ្នកដែលប្រើគ្រឿងញៀនទៅទទួលយកនូវធនធានជាមូលដ្ឋានដូចជាលំនៅដ្ឋានការថែទាំសុខភាពនិងការគាំទ្រសង្គមជាដើមបានតិចតួចបំផុត។ សម្រាប់ហេតុផលទាំងអស់នេះវាអាចនឹងមានការលំបាកបន្ថែមទៀតសម្រាប់អ្នកដែលប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងអ្នកមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ដើម្បីការពារខ្លួនពួកគេផ្ទាល់ ហើយពួកគេអាចប្រឈមនឹងហានិភ័យក្នុងការឆ្លងជំងឺកូវីដ-១៩។

ដូច្នេះវាជាការសំខាន់ណាស់ដើម្បីធានាបាននូវការបន្តទទួលបានសេវាសុខភាពនិងសង្គមឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកដែលប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងអ្នកដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងផ្តល់ការថែទាំបន្តដែលត្រូវការដូចមានចែងក្នុងបទដ្ឋានអន្តរជាតិសម្រាប់ការព្យាបាលនៃការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន (UNODC / អង្គការសុខភាពពិភពលោក WHO ឆ្នាំ ២០២០) ក្នុងកំរិតដ៏ល្អបំផុតដែលអាចធ្វើទៅបានក្នុងកំឡុងពេលមានវិបត្តិនេះ។ សេវាទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំងសេវាកម្មកម្រិតទាបក៏ដូចជាការព្យាបាលចិត្តសាស្ត្រនិងការព្យាបាលដោយឱសថទៅតាមកន្លែងផ្សេងៗជាច្រើន។

នេះក៏ស្របទៅនឹងអាណត្តិរឹងមាំរបស់រដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិដែលបានប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះសុខភាពសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នាដែលមិនទុកនរណាម្នាក់ចោលដែលមានចែងនៅក្នុងរបៀបវារៈឆ្នាំ២០៣០ និងបានលើកឡើងពីតម្រូវការការពារសុខភាពសុវត្ថិភាពនិងសុខុមាលភាពរបស់បុគ្គលគ្រួសារ សមាជិកក្រុមងាយរងគ្រោះរបស់សង្គម សហគមន៍និងសង្គមទាំងមូលនៅក្នុងឯកសារលទ្ធផលរបស់ UNGASS 2016 ស្តីពីការដោះស្រាយបញ្ហាគ្រឿងញៀនពិភពលោក។

នៅក្នុងបរិបទនេះគេត្រូវស្នើថារដ្ឋជាសមាជិកនិងប្រព័ន្ធនៃការព្យាបាល ការថែរក្សានិងស្តារនីតិសម្បទាគ្រឿងញៀន រៀបចំផែនការដើម្បីធានាបាននូវការថែទាំបន្តសម្រាប់អ្នកដែលប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងអ្នកដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនដោយត្រូវធ្វើការងារដូចខាងក្រោម។

ផ្តល់សេវាកម្មបន្តមិនអោយខកខាន

ពិចារណាពីការបន្តទទួលបានសេវាកម្មរបស់ប្រជាជនជាបន្តនិងជាពិសេសនៅពេលមានវិបត្តិ។ រៀបចំ ផែនការបន្តសេវាកម្មត្រូវប្រាកដថាធ្វើតាមអនុសាសន៍ទូទៅរបស់ដំណឹងផ្លូវដង្ហើមដែលត្រូវបានអនុវត្ត តាមហើយគោលការណ៍ណែនាំពិសេសសម្រាប់អ្នកជំងឺកូវីដ-១៩។

ដោះស្រាយសុវត្ថិភាពរបស់បុគ្គលិកនិងអ្នកជំងឺដែលនៅក្នុងសេវាកម្មនោះ

ពិចារណាពីតម្រូវការដើម្បីរៀបចំការផ្តល់សេវាកម្មនានាធ្វើដូច្នោះហានិភ័យដែលទាក់ទងនឹងការជិត ស្និទ្ធជាមួយមនុស្សឬការជួបជុំសង្គមផ្សេងទៀតត្រូវបានកាត់បន្ថយអោយបានជាអប្បបរមា។ ឧទាហរណ៍បន្ទប់រង់ចាំនិងជួររង់ចាំនៅក្នុងកន្លែងពិគ្រោះជំងឺអាចត្រូវការការរៀបចំឡើងវិញខណៈ ពេលដែលមានកន្លែងស្នាក់នៅ ត្រូវមានវិធានការណ៍កាត់បន្ថយការរីករាលដាលនៃវីរុសកូវីដ-១៩ ។ ក្នុងចំណោមមនុស្សដែលកំពុងព្យាបាលរួចហើយទន្ទឹមនឹងការធានាឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ជា ប្រចាំ។ បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិករួមទាំងបុគ្គលិកផ្សព្វផ្សាយមូលដ្ឋានលើការការពារជំងឺកូវីដ១៩។និងផ្តល់ ឱ្យពួកគេនូវឧបករណ៍ការពារ។

ត្រូវប្រាកដថាបរិវេណសេវាកម្មគឺស្អាតនិងមានអនាម័យ

យោងតាមការណែនាំរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោករួមមាន៖ផ្ទៃនិងវត្ថុដែលជូតនឹងថ្នាំសំលាប់មេ រោគជាប្រចាំ; ការលាងដៃឱ្យបានទៀងទាត់និងហ្មត់ចត់ដោយបុគ្គលិកនិងមនុស្សដែលមកយកសេវា ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយអនាម័យ។ ដាក់អោយមានទឹកលាងដៃនៅតាមកន្លែងសំខាន់ៗដែលនៅជុំវិញ បរិវេណកន្លែងនោះ។ ទឹកលាងដៃ ត្រូវតែមានជាទៀងទាត់; ផ្ទាំងរូបភាពផ្សព្វផ្សាយលើកកម្ពស់ការ លាងដៃត្រូវដាក់តាំងបង្ហាញអោយឃើញ; ដើម្បីធានាថាបុគ្គលិកនិងអ្នកដែលមកយកសេវាកម្មមាន លទ្ធភាពទទួលបានកន្លែងដែលពួកគេអាចលាងដៃជាមួយសាប៊ូនិងទឹក។

ផ្តល់ជូនប្រជាជននូវព័ត៌មាននិងមធ្យោបាយដើម្បីការពារខ្លួនពួកគេនៅគ្រប់ពេលវេលា

យោងតាមការណែនាំរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោកដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានដល់ប្រជាជនអំពីវិធីការពារ ខ្លួននិងផ្តល់ជូនប្រជាជនទាក់ទងនឹងសេវាកម្មដែលមានអនាម័យចាំបាច់ដើម្បីការពារខ្លួនពីវីរុសដូចជា សាប៊ូដើម²។ លើកទឹកចិត្តឱ្យមនុស្សកុំប្រមូលផ្តុំគ្នាតាមដែលអាចធ្វើទៅបានដោយបង្ហាញពីគ្រោះ ថ្នាក់សម្រាប់ខ្លួនគេនិងអ្នកដទៃ។ ផ្តល់ព័ត៌មាននិងការណែនាំដល់បុគ្គលិក និងប្រជាជនដែលមាន ទំនាក់ទំនងជាមួយសេវាកម្មប្រសិនបើជំងឺកូវីដ-១៩ ចាប់ផ្តើមរីករាលដាលនៅក្នុងសហគមន៍របស់ ពួកគេហើយ នោះបើមានអ្នកណាម្នាក់ដែលមានក្អកតិចៗឬគ្រុនក្តៅនៅសីតុណ្ហភាព (៣៧.៣ អង្សា សេឬច្រើនជាងនេះ) ត្រូវការនៅផ្ទះជាដាច់ខាត។

ការបន្តសេវាកម្មកម្រិតទាប

² <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>

ចែកចាយ ថ្នាំណាឡុកសូន (naloxone) ដល់អ្នកដែលទំនងជាជួបប្រទះករណីប្រើថ្នាំញៀនលើសកំរិតរួមទាំងអ្នកដែលប្រើថ្នាំប្រភេទអាកៀន បុគ្គលិកចុះផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមណ៍ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវខាងផ្នែកសង្គ្រោះបន្ទាន់ដែលធ្វើការងារគ្រឿងញៀន។ បង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការចែកចាយមូលស្អាតដល់អ្នកដែលចាក់ថ្នាំញៀនដើម្បីចៀសវាងពួកគេចែកចាយមូលដែលប្រើប្រាស់រួច។ ពិចារណាអំពីការបន្តការគាំទ្រពីមិត្តអប់រំមិត្តស្នូលរួមមាន៖ ការទំនាក់ទំនងពីចម្ងាយ។

ការបន្តនៃការព្យាបាលដោយឱសថ

ពិចារណាលើវិធានការណ៍ដែលអាចអោយមានការបន្តទទួលបានថ្នាំព្យាបាលរួមមាន៖ ការស្តុកឱសថអោយបានគ្រប់ ចែកចាយឱសថអោយដល់ផ្ទះ អនុញ្ញាតអោយយកឱសថទៅលេបនៅផ្ទះ ការចេញវេជ្ជបញ្ជាបន្ថែមនិងការពន្យារមុខថ្នាំខ្លះៗ។

- ថ្នាំ Naloxone ចាំបាច់ត្រូវមាននៅក្នុងកន្លែងព្យាបាលនិងផ្តល់ជូនដល់អ្នកដែលប្រើប្រាស់ថ្នាំអូផ្ទូអ៊ីត (ប្រភេទអាកៀន) និង / ឬអ្នកដែលធ្លាប់ឃើញការប្រើថ្នាំអូផ្ទូអ៊ីតលើសកំរិត។
- ទាក់ទងនឹងការព្យាបាលដោយប្រើថ្នាំអូផ្ទូអ៊ីត (ប្រភេទអាកៀន) ជាមួយថ្នាំមេតាដូននិងពពួកបូយព្រីណូនហ្វីន (បុគ្គលិកពន្យារការបញ្ជាបូយព្រីណូនហ្វីនប្រសិនបើមាន) ; បង្កើនចំនួនអ្នកជំងឺដែលមានលក្ខខណ្ឌអាចយកទៅលេបនៅផ្ទះអោយយកទៅលេបនៅផ្ទះ; អោយថ្នាំយកទៅលេបនៅផ្ទះ យ៉ាងតិចពីរសប្តាហ៍; រៀបចំកំរិតថ្នាំអោយបានរួចមុនសម្រាប់អ្នកជំងឺម្នាក់ៗដើម្បីកាត់បន្ថយពេលវេលារង់ចាំ; និងកំណត់ពេលវេលាដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យចំនួនអ្នកជំងឺប្រចាំថ្ងៃដែលទទួលសេវាមានទាប។
- ប្រសិនបើមានការ ព្រួយបារម្ភពីការរើមេ សូមប្រាកដថាអ្នកជំងឺមានលទ្ធភាពទទួលបានគាំទ្រប្រឹក្សាពីផ្នែកឱសថ។
- ពិចារណាបន្តការផ្តល់ដល់អ្នកដែលមានរោគសញ្ញានិងថ្នាំសម្រាប់ការព្យាបាលជំងឺដែលកើតឡើងរួមគ្នា។
- ចំពោះមនុស្សដែលមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្ពស់ក្នុងការបាត់បង់ដែលមានបញ្ហានៃការប្រើប្រាស់ថ្នាំអូផ្ទូអ៊ីតឬមិនមានកន្លែងព្យាបាល អាចជាជម្រើសមួយដែរដោយគេអាចផ្តល់ថ្នាំ naltrexone សម្រាប់ការការពារការលាប់ឡើងវិញបាន ។

ការបន្តនៃការព្យាបាលផ្នែកចិត្តសាស្ត្រសង្គម

ប្រសិនបើការព្យាបាលរួមទាំងការព្យាបាលជាក្រុមចាំបាច់ត្រូវបានគេផ្អាក សូមពិចារណាលើលទ្ធភាពនៃការផ្តល់នូវសេវាទាំងនេះឬការទាក់ទងពីចម្ងាយ³ (ឧ។ តាមទូរស័ព្ទឬអ៊ីនធឺណិត)^{4,5} និង / ឬនៅលើបុគ្គលមូលដ្ឋានណាមួយដើម្បីផ្តល់ជូនអ្នកជំងឺនូវការថែទាំនិងការគាំទ្រដែលពួកគេត្រូវការ។

គាំទ្រដល់ប្រជាជនដែលគ្មានផ្ទះសំបែងរួមទាំងមនុស្សដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន

ផ្តល់ជូននូវទីជំរកដោយណែនាំពីការរក្សាចំងាយគំលាតសង្គមតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ នៅពេលមានលទ្ធភាព សូមចែកចាយឧបករណ៍សុវត្ថិភាពនិងអនាម័យ និងធានាបាននូវវិធានការបង្ការដែលត្រូវបានណែនាំដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក។

ទោះជាស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌណាមួយក៏គ្មាននរណាម្នាក់ត្រូវគេបដិសេធមិនឱ្យទទួលបានការថែរក្សាសុខភាពដោយសារតែពួកគេប្រើគ្រឿងញៀនឡើយ!

សូមធានាអោយបាននូវការទទួលបានជំនួយផ្លូវដង្ហើម ឬក្រុមទាំងការថែទាំយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់នៅសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ដល់អ្នកដែលប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងអ្នកដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនដោយគ្មានការរើសអើង។ សូមពិចារណាលើការពិតដែលថាអ្នកដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនហើយដែលពួកគេមិនទាន់បានចូលព្យាបាលប្រហែលជាតែអាចចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការចាប់ផ្តើមយកការព្យាបាលគ្រឿងញៀនក្នុងពេលមានវិបត្តិនេះក៏ថាបាន៖ វាចាំបាច់ណាស់ក្នុងការត្រៀមខ្លួនដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រឱ្យបានឆាប់។ ចំពោះគោលបំណងនេះមជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាលគ្រឿងញៀនអាចបង្កើតសេវាកម្មសាកសួរសំណួរដំបូង(ទ្រីយ៉ា)ដាច់ដោយឡែកដើម្បីឆ្លើយសំណួរទាក់ទងនឹងអាយកូរីដ-១៩ និងតម្រូវការព្យាបាលគ្រឿងញៀនដោយគ្មានការពន្យារពេល។

ខណៈពេលដែលមានវិបត្តិដូចជាជំងឺរាតត្បាតនាពេលបច្ចុប្បន្នគឺជាឱកាសមួយទៀតដើម្បីរំលឹកគុណតំលៃមនុស្សជាសកលនិងរួមគ្នាប្រយោជន៍ដើម្បីធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីគោលដៅតែមួយដោយមិនទុកឱ្យនរណាម្នាក់អោយនៅម្នាក់ឯងឡើយ រួមទាំងអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនដែលមានជំងឺដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

ការបដិសេធការទទួលខុសត្រូវ៖ វាមិនមែនជាការបកប្រែផ្លូវការរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិទេ។

³ https://www.unodc.org/documents/17-01904_Rural_treatment_ebook.pdf
⁴ <https://www.cms.gov/newsroom/fact-sheets/medicare-telemedicine-health-care-provider-fact-sheet>
⁵ https://www.unodc.org/documents/17-01904_Rural_treatment_ebook.pdf